

уметничко одељење
одсек
завичајног сликарства

МИРА БОЈКИЋ

ИЗЛОЖБА ЛЕГАТА
академских сликара
НИКОЛЕ МИЛОЈЕВИЋА
И ЖИВАНА ВУЛИЋА

СВЕТОЗАРЕВО 1980.

уметничко одељење
одсек
завичајног сликарства

МИРА БОЈКИЋ

ИЗЛОЖБА ЛЕГАТА
академских сликара
НИКОЛЕ МИЛОЈЕВИЋА
И ЖИВАНА ВУЛИЋА

СВЕТОЗАРЕВО 1980.

погледу завештања легата уметничких слика Николе Милојевића и Живана Вулића, академских сликара, дошло се до споразума са Самоуправном заједницом културе и Завичајним музејом у Светозареву, да се оформе легати:

Николе Милојевића,

1865—1942.

и

Живана Вулића,

1911—

После договора, прешло се на реализацију ове замисли, извршен је избор експоната са којима ће се организовати изложбе 1980. год. у Светозареву.

Легат Николе Милојевића садржи 30 експоната и то: 15 цртежа, 1 литографију и 14 уљаних слика.

Избор је сачињен тако, да се уочава развојна нит у стваралаштву Николе Милојевића у раздобљу од 1880—1935. године.

Легат Живана Вулића садржи 47 експоната рађених у свим техникама. Избор радова чини пресек пола века стваралаштва аутора.

На свечаном отварању изложбе, легат и документација о стваралаштву двојице уметника у раздобљу од 1880—1980. године биће, као трајно власништво, уручени Завичајном музеју, који ће исте чувати, неговати, излагати у својим просторијама и другим приликама, како би били на увиду јавности.

Захваљујем музеју на овој реализацији и желим да и даље са успехом ради на обогаћивању културног наслеђа.

ЛЕГАТОР:

Живан Вулић, академски сликар

ЗАВИЧАЈНОМ МУЗЕЈУ

СВЕТОЗАРЕВО

На седници СКУПШТИНЕ САМОУПРАВНЕ ИНТЕРЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КУЛТУРЕ ОПШТИНЕ СВЕТОЗАРЕВО, одржане 9. априла 1980. године, прихваћена је понуда Живана Вулића, академског сликара из Београда о преузимању два легата слика: академског сликара XIX века Николе Милојевића и савременог ликовног ствараоца Живана Вулића, рођених у Светозареву.

СКУПШТИНА САМОУПРАВНЕ ИНТЕРЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КУЛТУРЕ ОПШТИНЕ СВЕТОЗАРЕВО донела је

О Д Л У К У

о преузимању ових легата и прегошење истих у трајно власништво Завичајном музеју у Светозареву уз обавезу да слике, на најбољи могући начин, буду изложене у просторијама Музеја и доступне свим радним људима и грађанима у општини Светозарево и ван ње.

СЕКРЕТАР
САМОУПРАВНЕ ИНТЕРЕСНЕ
ЗАЈЕДНИЦЕ КУЛТУРЕ
ОПШТИНЕ СВЕТОЗАРЕВО
Синиша Мадих

оčetком деветнаестог века, упоредо са јачањем политичке и привредне моћи, у Јагодини се јављају и први облици друштвеног развоја. То се, пре свега, односи на отварање ос новне школе, једне међу најстаријим у Србији, затим Читаонице ко је била значајан фактор у идејном формирању омладине.

Иако скромна по величини и броју становника, Јагодина је у прошлом веку имала и аматерско позориште, певачку дружину, раз на спортска и културно - уметничка друштва, а почетком овог века чак и кинематограф.

Међутим, на пољу уметности није било никаквих продора, из једноставног разлога што средина још није била спремна да прими, ни да даје ствараоце у овој области. Ако изузмемо резултате средњовековних неимара, којима, без сумње, припада најзначајније место у културној баштини на овом подручју, све до појаве Ђуре Јакшића скоро да и нема ликовних остварења вредних пажње.

Ђура Јакшић, у југословенским оквирима значајно песничко и сликарско име, боравио је у овој средини од новембра 1869. до новембра 1872. године. Стални премештаји од стране власти због његовог слободоумља, као и по треба да прехрани бројну породицу, довели су га у јагодинску Реалку као учитеља цртања и краснописа. Међутим, у погледу схватања и признавања ликовних вредности, у Ђурином случају посве нових и оригиналних, Јагодина оног времена је била дубока србијанска провинција без слуха за све што је ново и неубичајно. Но, и поред свих тешкоћа, наш град је, посредно или непосредно, инспиратор оних Ђуриних ос-

тварења која га сврставају у ред величина антологијске вредности.

Међу ствараоцима који су део своје активности посветили овековечавању обичаја и објеката овог краја посебно место заузима Владислав Тителбах (1847—1925). Стваралац вишеструког интересовања, све своје слободно време користио је за путовања по Србији у циљу упознавања народних обичаја и стваралаштва. Истовремено, његовом руком остало је забележено много података о архитектури и средњовековној уметности овог краја. Иако је његов интерес за Јагодину само део систематских истраживања, настале скице и студије су драгоцене прилози проучавању етнолошких карактеристика и значајна ликовна оставштина из деветнаестог века.

Завичајно стваралаштво, међутим, свог најзначајнијег представника добија у личности Николе Милојевића (1865 — 1942), који представља прво име поникло на овом тлу. Иако је највећи део живота провео у Београду, Милојевић се може, у извесном смислу, сматрати утемељивачем ликовне активности у овом делу Србије.

Поклоном 77 слика Скупштини општине Светозарево, односно Завичајном музеју, који обухвата дела двојице сликара из различитих епоха, Николе Милојевића и Живана Вулића, обогатени су фондови Уметничког одељења Музеја и учињени покушаји даље афирмације ове врсте стваралаштва на нашем терену.

Ови легати су део значајних планова Уметничког одељења Музеја на прикупљању, чувању, излагању дела завичајних, како старих тако и савремених, сликара и вајара.

уметничко одељење
одсек
завичајног сликарства

НИКОЛА МИЛОЈЕВИЋ

егатом слика Николе Милојевића Светозареву, уметниковом родном граду, после читавог века враћају се деца на чување и трајно коришћење.

Никола Милојевић је рођен 6. маја 1865. године у скромној и бројној занатлијско — трговачкој породици, као једно од четворо деце. Кућа породице Милојевић, руинирана и склона паду, постоји и данас у улици Ђуре Ђанковића бр. 105. Оца Теодора рано је изгубио, па је бригу о њему преузеле мајка Милица, окретна и преузетна жена. У скромним условима живљења изгубила је и троје деце, те јој је у животу остао само Никола. Мајка му је омогућила да у Јагодини заврши основну школу и четири разреда Гимназије.

После тога, бригу о Николи преузима његов ујак који га одводи у Београд и даје на изучавање трговачког заната у радњи за продају канцеларијског материјала познатог београдског трговца Јефтс Павловића. У додиру са обиљем цртаћег материјала, а захваљујући урођеној склоности, млади Милојевић користи сваки тренутак за цртање. Његову склоност открива најпре послодавац а затим и други.

Насније прелази у кућу трговца Ђоне Павловића где је, поред домаћих послова, доста времена посвећивао учењу и усавршавању.

У краткотрајном рату између Србије и Бугарске, 1885. године Милојевић учествује као добровољац, што ће оставити трага на његовом стваралаштву.

Лични контакти са сликарима Милошем Тенковићем и Ђорђем Миловановићем, у чијем атељеу провео три године, битно су утицале на његово уметничко формирање.

Захваљујући мецени Ђони Павловићу, његовом брату Михајлу и синовцу Милораду, Милојевић се 1891. године уписује на студије сликарства на Академији ликовних уметности у Бечу. Ту проводи три године и већ 1893. године не завршивши студије, вероватно из материјалних разлога, враћа се у Београд.

Осамостаљује се и отвара сликарски атеље у Кнез Михајловој улици. Од тада па све до 1930. године важи за једног од најтраженијих портретиста београдске чаршије, њеног средњег сталеза.

С друге стране, иако његова изложбена активност није богата учествује са југословенским сликарима на изложбама, пре свега, у иностранству, где добија више похвала и диплома.

Пред крај живота изгубио је вид, а после једног тешког срчаног удара остао прикован за постељу. То је имало за последицу смањење а насније и потпуни престанак његове сликарске активности.

Умро је, изолован и заборављен, 7. марта 1942. године у Београду у својој кући — атељеу на Душановцу.

уметничко одељење
ОДСЕК
завичајног сликарства

Легат слика Николе Милојевића обухвата 30 дела: 15 цртежа, 1 литографију и 14 радова у трехници уља.

Настојало се да исти предста ви континуирани ток стваралаштва Милојевића од првих самосталних понушаја, преко поуна са Академије до периода његове пуне зрелости и афирмације.

Пет радова потичу из времена пре одласка на студије сликарства. Међу њима се издвајају цртеж „Девојка са марамом“, затим аутопортрет рађен уљем и портрет уметникове мајке који му је послужио за пријемни испит на Академији.

Најбројнија су дела настала у време боравка у Бечу. То су, пре свега, обавезни школски радови, студије рађене по гипсу и живим моделима на часовима, а потом и бројни портрети рађени уљем у слободно време.

Најмањи број, али највреднији, представљају остварења из периода после Академије. У ту групу спадају: Портрет Милете Јакшића, књижевника и синовца Ђуре Јакшића, портрет Стевана Сремца из серије »Културни радници у сутону живота«, портрет јакодинске учитељице Љубице Илић. Посебно место припада портрету госпође Генчић, супруге министра унутрашњих дела у влади Владана Ђорђевића.

Дела попут пејзажа »Зора на Липару« и историјска композиција »Рањени српски војник на Три Уши« указују на Милојевићев интерес и за друге жанрове, који, истини за вољу, заузимају мање значајно место у његовом стваралаштву.

Формиран као сликар на бечкој Академији он се приближио сликарству реалистичне стилске оријентације. Као реалиста он је

присутан само оним елементима свог сликарства који подразумевају фантографску сличност са мотивом, без реализму својствене социјалне компоненте.

Велики број Милојевићевих радова данас се чува у приватном поседу, али их има и у збиркама Народног, Војног, Историјског и Етнографског музеја у Београду, затим у Музеју града Београда, Галерији Матице српске у Новом Саду, Музеју Првог српског устанка у Београду, Народним музејима у Кушевцу и Краљевицу и Меморијалном музеју Јована Цвијића у Београду.

уметничко одељење
ОДСЕК
завичајног сликарства

НИКОЛА МИЛОЈЕВИЋ

1. Девојка са марамом, креда, папир 35 x 45
2. Портрет госпође Гођевац, креда, папир 48 x 63
3. Портрет господина Гођевца, креда, папир 48 x 63
4. Аутопортрет из младости, уље, лесонит 39 x 48
5. Уметникова мајна, креда, папир 58 x 78
6. Анатомија тела по гипсу, креда, папир 25 x 35
7. Анатомски приказ костура по гипсу, креда, папир 29 x 48
8. Студија главе по античкој скулптури, креда, папир 44 x 62
9. Студија главе по античкој скулптури, креда, папир 29 x 62
10. Студија главе по гипсу, креда, папир 44 x 60
11. Седећи женски акт, креда, папир 31 x 48
12. Седећи мушки акт, креда, папир 31 x 48
13. Студија главе старца, креда, папир 38 x 50
14. Студија главе младог човена, креда, папир 38 x 52
15. Студија главе средовечног човена, креда, папир 38 x 51
16. Портрет младе плавуше, уље, платно 55 x 69
17. Портрет младе жене са чипкастим оковратником, уље, платно 42 x 53
18. Портрет младе жене у жутом, уље, платно 55 x 69
19. Портрет младе жене са бисерном огрлицом, уље, платно 42 x 53
20. На студенцу, литографија 50 x 71
21. Портрет Милете Јакшића, књижевника, уље, платно 57 x 69
22. Портрет младог човена са цвинером, уље, платно 42 x 53
23. Портрет госпође Генчић, уље, платно 86 x 140
24. Портрет Стевана Сремца, уље, платно 73 x 100
25. На бојишту, уље, платно 55 x 69
26. На живот и смрт, уље, платно 78 x 60
27. Зора на Липару, уље, платно 100 x 140
28. Нацрт за школску диплому, акварел, папир 48 x 63
29. Портрет Јефтимијадеса у ловачком оделу, уље, платно 42 x 53
30. Портрет Љубице Илић, учитељице, уље, платно 52 x 67

ЖИВАН ВУЛИЋ

руги легат представља део стваралачког ког опуса Живана Вулића и обухвата 47 слина, насталих у различитим раздобљима, променљивих стилских опредељења, у класичним и експерименталним техникама. Иако је обимом не потпун, легат делује као уједначена целина и омогућује ретроспективно сагледавање вишегодишњег сликаревог рада.

Живан Вулић је рођен 31. јула 1911. године у Старом Ланишту код Светозарева, у породици сиромашних земљорадника Милорада и Данице. У току 1919. године прешао је у Београд код свог даљег рођака Николе Милојевића, академског сликара, да живи и учи.

У Београду је завршио основну школу и гимназију, али је упоредо, преко свог староца, добијао и прве поуке из сликарства. Добијена признања за прве самосталне радове охрабрише га да у току јесени 1928. године конкурише на Државној уметничкој школи и да, после положеног пријемног испита, буде примљен. Дипломирао је 1932. године на Наставничком одсеку, у класи Бете Вукановић и Љубе Ивановића. Ту се сreo са Петром Миливојевићем и

Војином Величковићем, чије сликарство, такође, има завичајно обележје.

По завршеном школовању службовао је кратко у Београду, а потом за дужи време, у чачанској гимназији као професор ликовне уметности. Крај службовања дочекао је у Београду, где је и пензионисан. Вулић је и данас подједнако ангажован као активан сликар и друштвени прегалац у овој области.

У праћењу ликовног развоја Живана Вулића била су значајна, поред несумњивог личног талента и изузетне радне енергије, два утицаја — атеља његовог рођака Николе Милојевића и Државне уметничке школе са професорима Бетом и Ристом Вукановићем, Николом Бешевићем, Љубом Ивановићем, Иваном Радовићем и другима.

У Милојевићевом атељеу прошао је кроз прву шегртску обуку из које се родила љубав према животном опредељењу. Под педагошком палетом поменутих професора његова стваралачка ширина добија уметничке оквире, подвргава се занатским обавезама, али истовремено, добија подстицаје за самостална истраживања што је једна од најзначајнијих особности његовог сликарства.

У свом стваралаштву, технички разноврсном мотиви су му прецизни, људи, а посебно пејзажи. Његови предели обрађивани су у тематским циклусима: Мотиви са Рудника, из Поморавља, са мора или из околине Београда. Користећи тековине импресионизма, овај сликар интерпретира пејзаже јарким хармонијама а портрете фином психолошком карактеризацијом.

У другој фази израз налази у стилизацији мотива и апстраховању детаља. То је период када користи песак и уље као градивни материјал слике.

Трећа фаза, коју је он назвао „камен као боја у сликарству“ представља највиши степен коришћења „несликарских“ материјала у слици. Као пигментом, у овој фази, Вулић се служи финим прахом речног камења у природним нијансама, што сликама из овог периода даје посебну аутентичност.

Међутим, најбројнији део легата представљају његове слике рађене техником уља на платну, или картону. Већ само коришћење разноврсних подлога и материјала открива једног маштовитог сликара који и безначајне вредности предмета у инспирацију. Ове Вулићеве слике рађене су лазурним поступком и светлим, топлим тоновима.

Вулићева изложбена активност је веома богата и садржи око тридесет самосталних и преко стотину колективних иступа. Његов опус обухвата преко 2.500 слика, које данас красе многе домове и установе у земљи, посебно Београду, и изван ње.

Овом изложбом легата Николе Милојевића и Живана Вулића, Завичајни музеј представља два еминентна сликара, који се убарајају у зачетнике завичајног ликовног стваралаштва на овом подручју. Истовремено, радни људи Светозарева су добили прилику да се упознају са културним добрима свога краја.

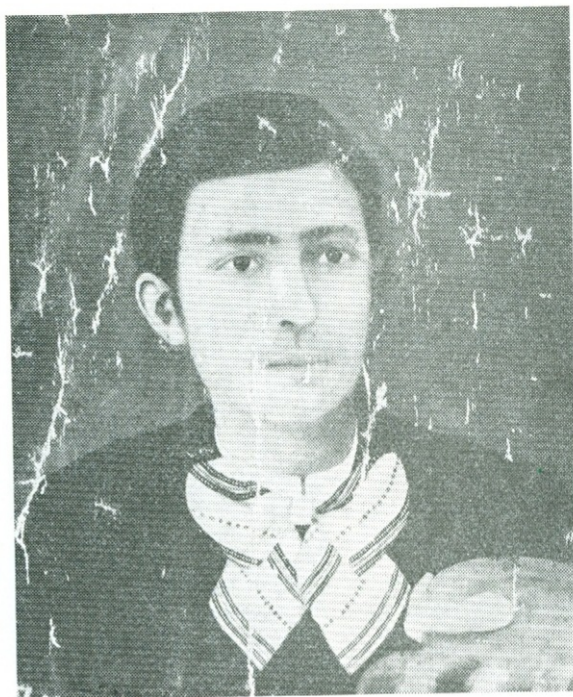
ЖИВАН ВУЛИЋ

1. Глава дечана, пастел, папир 48 x 58
2. Предео са Западне Мораве, уље, лесонит 35 x 25
3. Чешљуге, уље, картон 70 x 100
4. Мередов са рибом, фресна, лесонит 48 x 58
5. Моја родна кућа у Ланишту, уље, картон 58 x 48
6. Лаништанац, уље, лесонит 48 x 58
7. Поморавље, уље, папир 70 x 50
8. Ланиште зими, уље, папир 70 x 60
9. Лаништанске утрине, уље, папир 70 x 50
10. Квартет »Мочваре« I, уље, папир 25 x 25
11. Квартет »Мочваре« II, уље, папир 50 x 37
12. Квартет »Мочваре« III, уље, папир 47 x 32
13. Квартет »Мочваре« IV, уље, папир 47 x 32
14. Сликарсна палета са лулом, комб. техника 58 x 48
15. Девојка и птице, комб. техника 58 x 48
16. На бунару, комб. техника 48 x 58
17. Поморавље — воденица, намен 205 x 105
18. Мртва природа са цвећем, намен 48 x 58
19. Са сабора у Поморављу, намен 105 x 80
20. Квинтет »Са Овчара и Каблара« I, уље папир 42 x 30
21. Квинтет »Са Овчара и Каблара« II уље, папир 42 x 30
22. Квинтет »Са Овчара и Каблара« III уље, папир 58 x 48
23. Квинтет »Са Овчара и Каблара« IV уље, папир 42 x 30
24. Квинтет »Са Овчара и Каблара« V уље, папир 42 x 30
25. Аутопортрет, уље, платно 70 x 65
26. Моја супруга, уље, папир 70 x 50
27. Аутопортрет II, уље, папир 45 x 30
28. Предео из Београда, Коњарник, уље, лесонит 70 x 30
29. Детал из моје баште, уље, лесонит 80 x 35
30. Мртва природа са цвећем и воћем, уље, картон 70 x 50
31. Сликарев прибор, уље, папир 70 x 50
32. Руже и божури, уље, папир 70 x 50
33. Мртва природа са топовском чауром, уље, папир 70 x 50
34. Мртва природа са сувим лишћем, уље, картон 70 x 50
35. Јарменовачка река, уље, папир 70 x 50
36. Врбе у кумодрашном потоку, уље, папир 70 x 50
37. Детал из Јарменоваца, уље, картон 70 x 50
38. Мотив са Рудника, уље, папир 70 x 50
39. Ливада на падини Рудника, уље, картон 70 x 50
40. Сава код Београда, уље, папир 70 x 50
41. Залазак сунца на савском језеру, уље, папир 70 x 50
42. Топољар на Ади Циганлији, уље, папир 70 x 50
43. Јесења магла, уље, папир 70 x 50
44. Децембар на Сави, уље, папир 70 x 50
45. Измаглица над Београдом, уље, папир 70 x 50
46. Невреме у пољу, уље, папир 70 x 50
47. Јесен на савском језеру, уље, папир 70 x 50

НИКОЛА МИЛОЈЕВИЋ

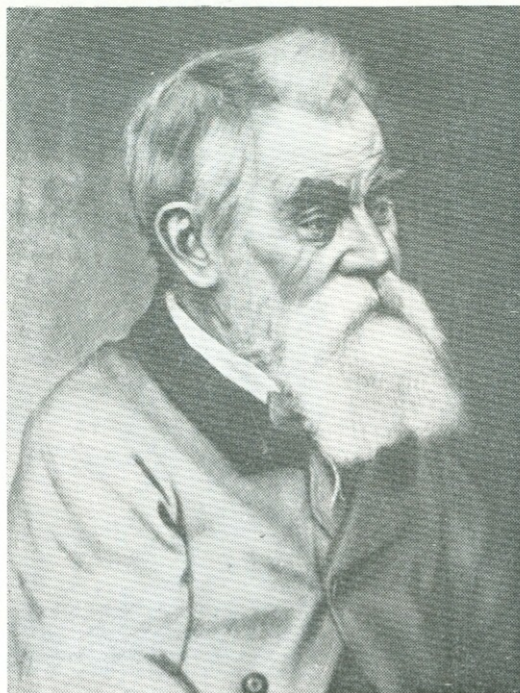
1|4
5

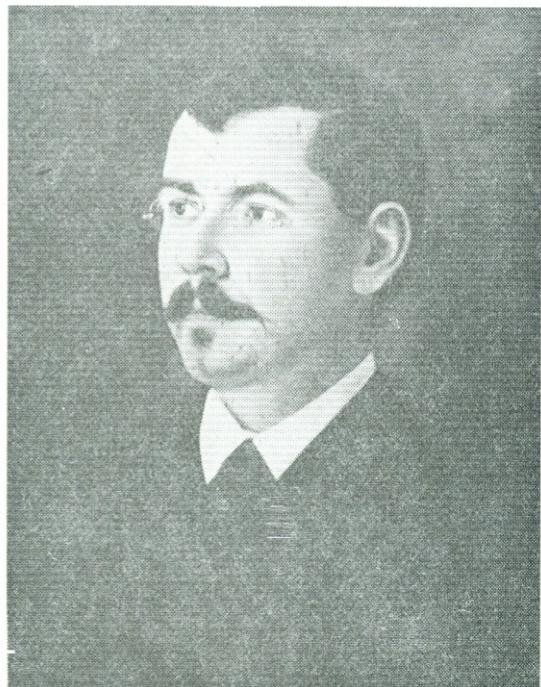

13 | 14
16 | 17

18 | 19
21 | 22

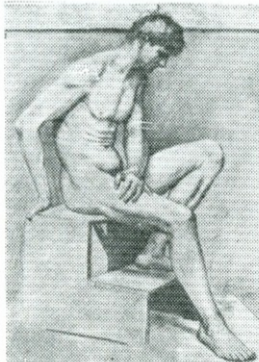
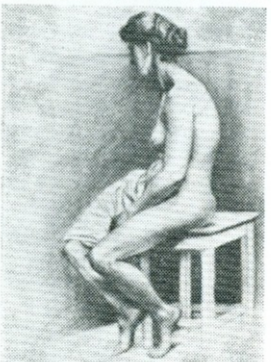
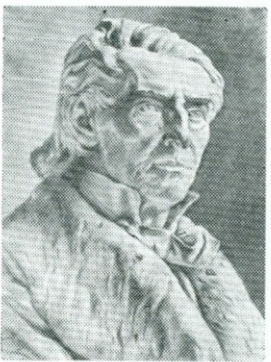
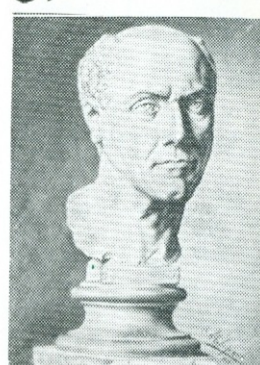
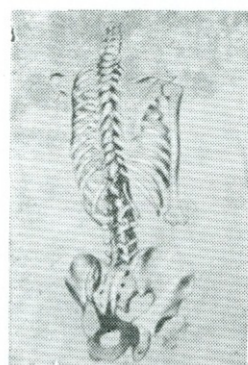
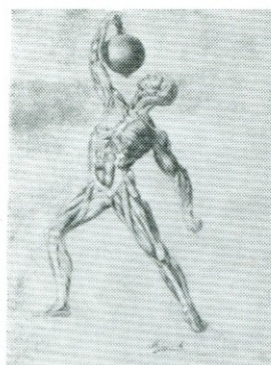

29 | 24
30 | 23

2 | 3 | 6 | 7 | 8
9 | 10 | 11 | 12 | 15
20 | 25 | 26 | 27 | 28

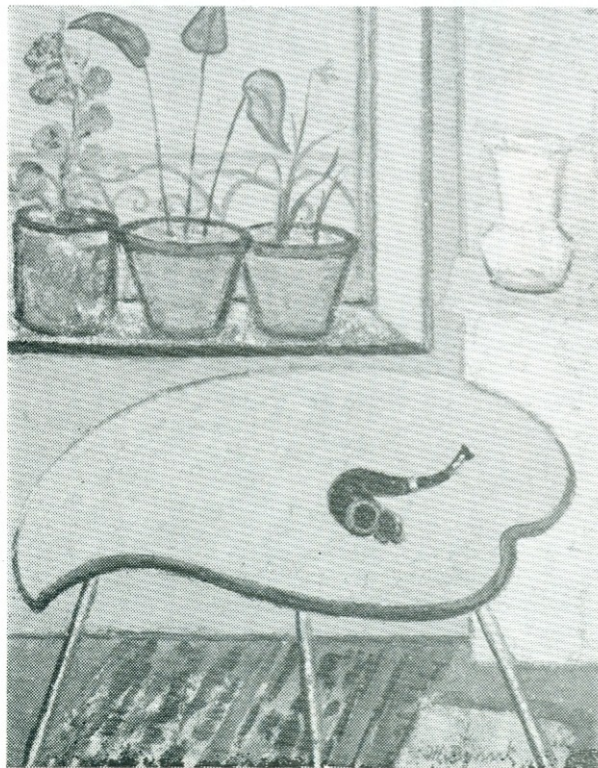
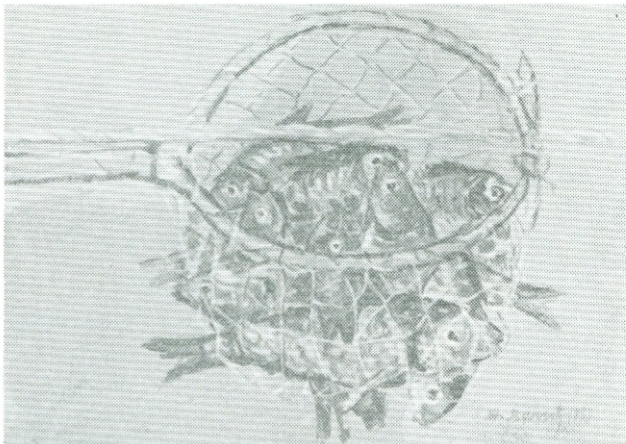

ЖИВАН ВУЛИЋ

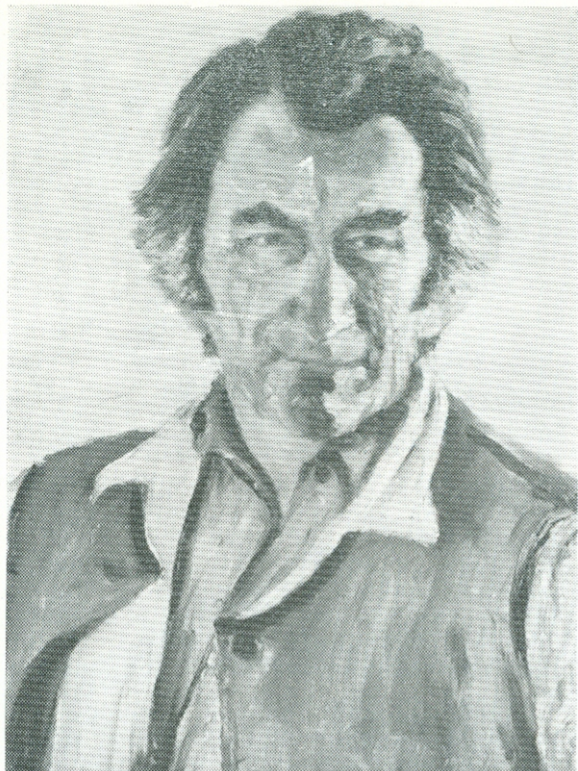

1 | 4
14 | 59

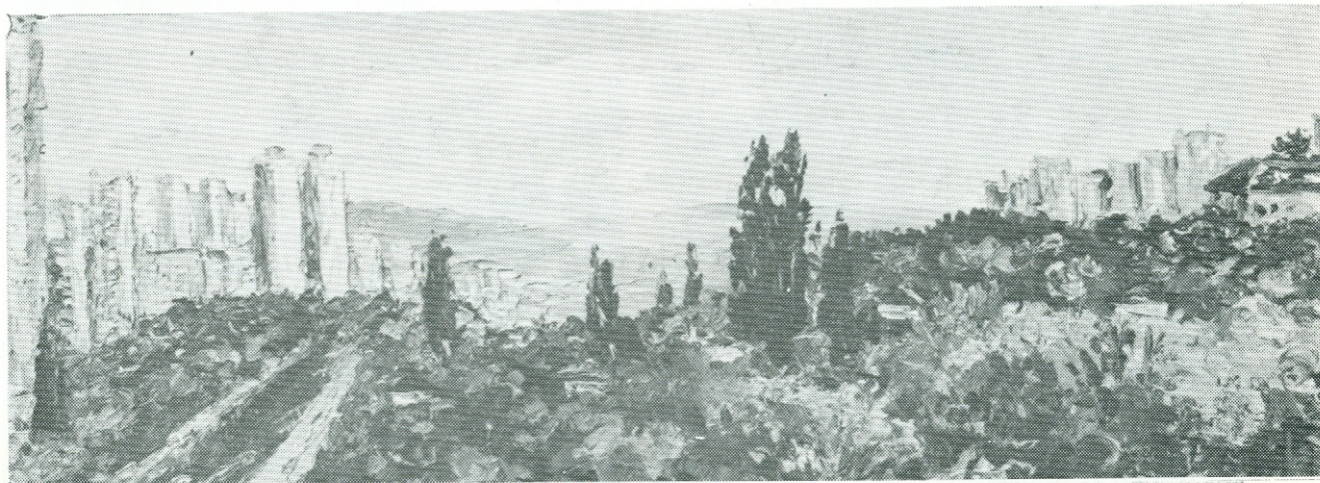
ЗНАМЕНИ МУЗЕЙ
СВЕТОЗАРЕВО

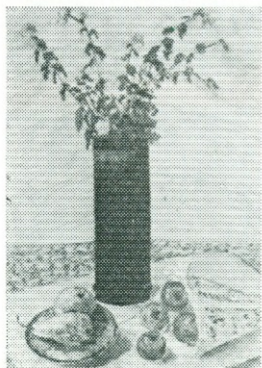

25 | 26
28

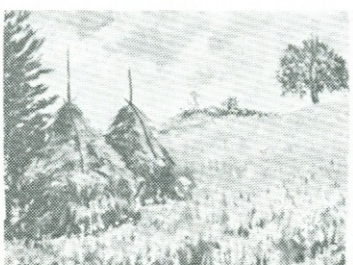
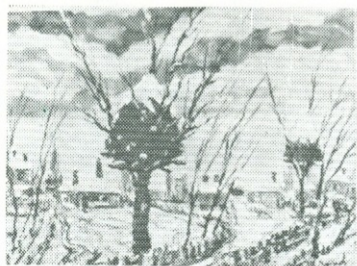
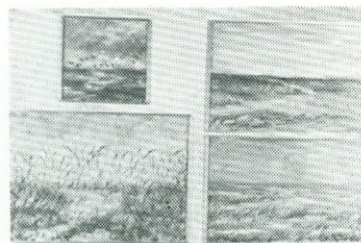
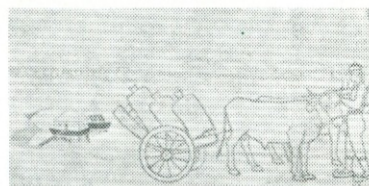

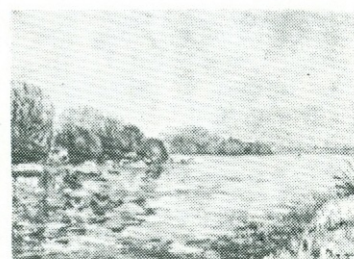
29 30
35 36
33 3 31

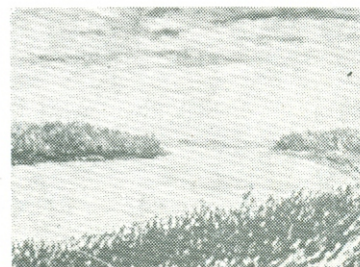
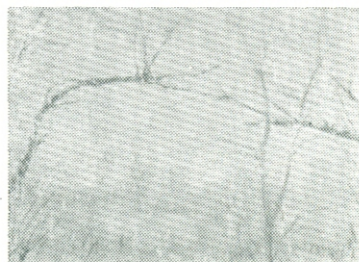
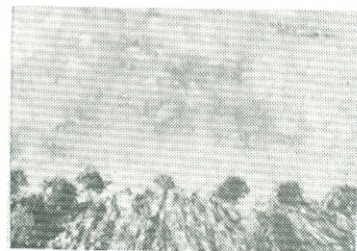
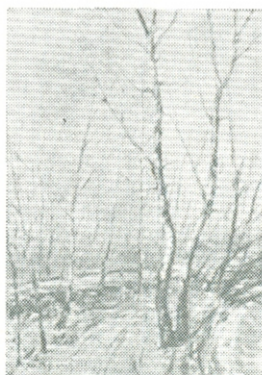
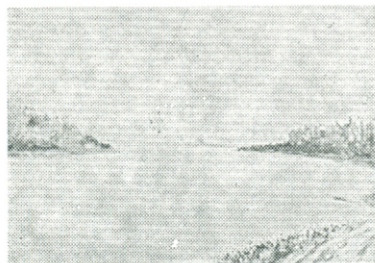
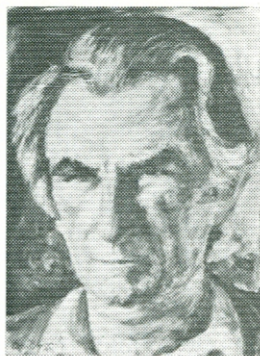
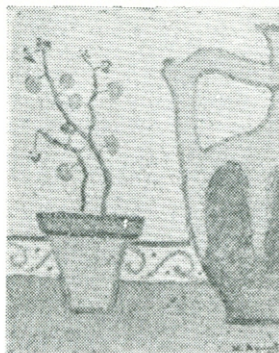
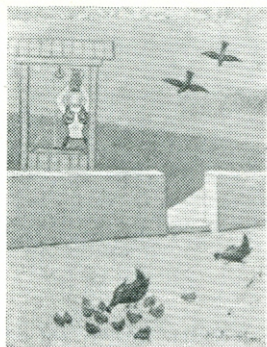

46	6/15
27	17
838	10-13
37/39	19
	40

16 | 18 | 27 | 32
20-24
34 | 41 | 42 | 43
44 | 45 | 47

Издавач
ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ СВЕТОЗАРЕВО

Одговорни уредник
САВО ВЕТНИЋ

Редакциони одбор
ЉУБИЦА ЗДРАВКОВИЋ
МИЛОРАД СТОЈИЋ
МИОДРАГ АЛЕКСИЋ

Консултант
САВО ВЕТНИЋ

Лектор
БОРА РАДОСАВЉЕВИЋ

Фотографије
БОРИВОЈ СУДАР
И МИЛОСАВ КРКИЋ

Графичка опрема
НЕБОЈША КОСТИЋ

Штампа
»НОВИ ПУТ« СВЕТОЗАРЕВО

Тираж
500 примерака

ЈУН, 1980. ГОД. СВЕТОЗАРЕВО